

KESKKONNAAMET

Tori Vallavalitsus
tori@torivald.ee

Teie 23.01.2023 nr 6-2.1/269

Meie 14.02.2023 nr 6-5/23/1568-2

**Seisukoht Ado-Metsa päikesepargi
detailplaneeringu algatamise ja
keskkonnamõju strateegilise hindamise
vajalikkuse kohta**

Esitasite Keskkonnaametile¹ seisukoha andmiseks (keskkonnamõju hindamise ja keskkonnajuhtimissüsteemi seaduse (KeHJS) § 33 lg 6 alusel) Pärnu maakonnas Tori vallas Elbu külas Ado-Metsa kinnistule² detailplaneeringu (DP) algatamise ja keskkonnamõju strateegilise hindamise (KSH) algatamata jätmise otsuse eelnõu (edaspidi otsuse eelnõu) koos KSH vajalikkuse eelhinnangu, asendiskeemiga ja DP lähteseisukohtadega.

DP eesmärk on kinnistule määrata ehitusõigus päikeseelektrijaama (edaspidi PEJ), seda teenindavate tehniliste kommunikatsioonide ja teiste taastuvenergia- või salvestusrajatiste ning hoonestuse ehitamiseks rajamiseks. PEJ rajatakse eesmärgiga varustada päikeseenergiaga kõrval krundil kehtestatud DP-ga³ ette nähtud elektriautode laadimisjaama. Kinnistu pindala on ca 10 ha, millest PEJ katab ca 5 ha.

Eesti Looduse Infosüsteemi (EELIS) andmetel ei asu planeeringuala kaitsealal, hoiualal, püsielupaigas ega kaitstava looduse üksikobjekti kaitsevööndis. **Keskkonnaamet on seisukohal⁴, et lähtudes algatatava DP eesmärgist, esitatud KSH eelhinnangust, planeeringuala keskkonnatingimustest ja teadaolevast informatsioonist, ei ole eeldada olulise keskkonnamõju ilmumist (KeHJS § 2² mõistes) ning KSH algatamine ei ole eeldatavalt vajalik.**

Keskkonnaamet juhib siiski järgnevalt tähelepanu asjaoludele, millega planeeringu elluviimisel arvestada:

1. Ado-Metsa kinnistu piirneb põhjast Angojaga (VEE1150500), millele kehtivad looduskaitseseadusest (LKS) tulenevalt kalda ehituskeelu- (edaspidi EKV) ja piiranguvööndid (vastavalt 50 m ja 100 m). Projekti joonise kohaselt asub planeeritud PEJ nii kalda piiranguvööndis kui kalda ehituskeeluvööndis.
 - 1.1 KMH eelhinnangu punktis 3 (lk 10) ja 4.4 (lk 14) on viidatud LKS § 38 lg-le 2, mille kohaselt laieneb metsamaal veekogu EKV piiranguvööndi piirini, millest tulenevalt jääb

¹ Registreeritud Keskkonnaameti dokumendihaldussüsteemis 23.01.2023 nr 6-5/23/1568 all.

² Katastritunnus 14901:001:0198.

³ Aru ja Ado-Metsa detailplaneering (kehtestatud Tori Vallavolikogu 20.10.2022 otsusega nr 109).

⁴ Seisukoht on antud Keskkonnaameti pädevusse jäävas osas.

kavandatava päikesepargi ala suures ulatuses EKV-sse. Juhime tähelepanu, et viidatud säte ei hõlma oja tüüpi vooluveekogusid ja EKV on antud juhul 50 meetrit põhikaardile kantud veekogu piirist (LKS § 38 lg 1 p 4).

- 1.2 Vastavalt DP lähteseisukohtadele tehakse planeeringuga ettepanek EKV vähendamiseks. Vastavalt Keskkonnaministeeriumi tõlgendusele⁵ on päikesepargid tehnorajatised olenemata selle võimsusest või sellest, kas tegemist on üksikmajapidamise tarbeks rajatava või äri- ja tööstusliku päikesepargiga. Vastavalt LKS § 38 lg 5 p-s 8 sätestatud erandile ei laiene ehituskeeld kehtestatud DP-ga või kehtestatud üldplaneeringuga kavandatud tehnovõrgule ja –rajatisele. Seega ei ole Ado-Metsa kinnistu päikesepargi rajamise eelduseks EKV vähendamine.
2. Eelhinnangu punktis 2.4 (lk 7) ja punktis 4.3 (lk 14) on väidetud, et planeeringuala ei jää maakonnaplaneeringu kohasele rohelise võrgustiku, väärtusliku maastiku või väärtusliku põllumajandusmaa alale ning seetõttu otsest vastuolu maakonnaplaneeringu tingimustega ei ole ja samuti ei ole oodata olulist mõju rohelise võrgustiku toimimisele. Juhime tähelepanu, et Pärnu maakonna planeeringu kohaselt on rohelise võrgustiku toimimiseks otstarbekas kasutada EKV-d mererannal, järvede ja jõgede ääres, kus rohelise võrgustiku koridori laiuseks on EKV ulatus. Tori valla uus üldplaneering on koostamisel ning hetkel ei ole teada, millised saavad olema sealsed rohevõrgustiku tingimused selle säilitamiseks ja toimimiseks. Vaatamata sellele on kindel, et vooluveekogude kaldaid pidi rändab enamus suuremaid imetajaid ja erineva ökosüsteemi piirile, kus on funktsioonide ja ressursside rohkus, koondub tavaliselt enam elusolendeid⁶. Seetõttu soovitame jätta päikesepargi ja veekogu vahele suurem puhver kui seda on vaid veekaitsevööndi ulatus (10 meetrit).
3. LKS § 34 sätestab, et kalda kaitse eesmärk on seal asuvate looduskoosluste säilitamine, inimtegevusest lähtuva kahjuliku mõju piiramine, ranna või kalda eripära arvestava asustuse suunamine ning seal vaba liikumise ja juurdepääsu tagamine. Eskiisi kohane PEJ lahendus on aga kalda kaitse-eesmärkidega vastuolus ja ebasoodsate mõjudega. Selle järelduseni on jõutud ka eelhinnangus, mistõttu tuleb ette näha leevendavad meetmed ka kalda kaitse-eesmärkide tagamiseks (nt eelpool mainitud laiem puhver).
4. Eelhinnangu punktis 4.2 (lk 13) on välja toodud, et PEJ mõju linnustikule, loomadele, taimestikule on väga vähene, kuid tõdetakse, et ka uuringuid on võrdlemisi vähe teostatud. Juhime tähelepanu, et valminud on uuring „Päikeseenergiajaamade mõjust olulisematele elupaikadele, ökosüsteemidele ja peamistele liigirühmadele ning Eestisse sobivad leevendusmeetmed“⁷. Märkime, et metsaökosüsteemid on ühed kõige ebasobivamad kohad päikesepargi rajamiseks ja seda tuleks vältida. KSH eelhinnangu punktis 4.11 (lk 17) on eelhinnangu koostaja ka ise tõdenud, et seoses metsamaa kasutusest välja minekuga ja sellest tuleneva CO₂ sidumise lakkamisega on PEJ rajamise positiivne mõju palju väiksem. Seda enam on antud juhul leevendusmeetmed elustiku mitmekesisuse tagamiseks äärmiselt vajalikud, sest päikesepargi rajamise tulemusena ei ole võimalik olemasoleva metsamaa uuendamine. Väljapakutud meetmed on kooskõlas mainitud uuringu tulemuste ja soovitusetega.
5. Elustiku mitmekesisuse ja loodushüvede tagamise eesmärgil soovitame eelhinnangu koostajal tutvuda eelpool viidatud uuringuga ning vajadusel soovitada täiendavaid leevendusmeetmeid, mis konkreetse päikesepargi asukoha ja tehniliste tingimustega arvestades oleksid realiseeritavad.

⁵ Registreeritud Keskkonnaministeeriumi dokumendiregistris 02.07.2018 kirja nr 8-2/18/3936-2 all.

⁶ Klein, L. „Rohevõrgustik- mis, miks ja kuidas?“

⁷ Takkis, K. & Helm, A. 2023. Päikeseenergiajaamade mõjust olulisematele elupaikadele, ökosüsteemidele ja peamistele liigirühmadele ning Eestisse sobivad leevendusmeetmed. Ülevaade. Valminud Keskkonnaameti tellimisel. Kättesaadav: [Paikeseelektrijaamad_maju_loodusele_isbn.pdf](https://paikeseelektrijaamad_maju_loodusele_isbn.pdf) (ut.ee)

Üheks meetmeks võimaliku ebasoodsa mõju vähendamiseks on puude ja põõsaste raie ja taimestiku eemaldamist sisaldavate pinnasetööde vältimine lindude pesitsusperioodil 15. märtsist kuni 30. juunini. Peamine pesitsusaeg kestab kuni 31. juulini, mistõttu tuleb ajavahemikku ühe kuu võrra pikendada.

6. KSH eelhinnangu järeldustes (lk 19) on alapunktis 3 öeldud, et PEJ rajamine välistab metsa uuenemise ja mõjutab olemasolevat elurikkuse taset. Samuti on öeldud, et neid mõjusid on võimalik leevendada ja kompenseerida, mis on eelhinnangu lõpuosas välja toodud. Keskkonnaamet nõustub, et pakutud meetmeid tuleks antud asukohta PEJ rajamise korral rakendada. Soovitame siiski võimaluse korral kaaluda selle ja teiste päikeseparkide planeerimist väheväärtuslikele või kasutusest väljalangenud aladele.

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)
Helen Manguse
juhataja
keskkonnakorralduse büroo

Karl Markus Wahlberg 5885 7049 (keskkonnakorraldus)
karl.wahlberg@keskkonnaamet.ee

Liis Sinijärv 5306 4783 (looduskasutus)
liis.sinijarv@keskkonnaamet.ee